Utbildningsinspektion i Sylteskolan, grundskola årskurserna 7–9 samt obligatorisk särskola årskurserna 7–9

Innehåll

Inledning 1
Underlag 1
Beskrivning av skolan 2
Sammanfattande bedömning 2
Bedömning av resultaten 3
Bedömning av genomförandet 5
Bedömning av förutsättningarna 10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Sylteskolan den 22 och 28 september samt den 14 december 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/ Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästa inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Trollhättans kommun och Sylteskolan 7–9, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Sylteskolan intervjuades rektorerna, elever, lärare och övrig personal, samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser i såväl grundskolan som den obligatoriska särskolan. Även andra iakt-

tagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Sylteskolan 7–9	Antal elever
Grundskola	381
Obligatorisk särskola	27

Sylteskolan 7–9 bildar tillsammans med Lextorpsskolan, Skoftebyskolan och Velanda skola det södra skolområdet i Trollhättans kommun. Till Sylteskolan 7–9 kommer områdets elever i årskurs 7. 33 procent av eleverna vid skolan har invandrarbakgrund. Vid skolan finns en grupp för nyanlända elever till Sverige, så kallad förberedelseklass, här går 7 elever.

Vid Sylteskolan 7–9 möts ungdomar med mycket olika bakgrund, såväl socialt, kulturellt som geografiskt. Skolan arbetar målmedvetet med att bli en skola för alla och för att integrationen av olika elevgrupper skall lyckas. Detta har lett till att elever ifrån andra invandrartäta skolor i kommunen nu ansöker om plats vid Sylteskolan 7–9. Vid inspektörernas besök hade skolan inte möjlighet att ta emot fler elever.

Den pedagogiska personalen och eleverna arbetar i fyra arbetslag där särskolan utgör ett eget. De tre särskoleklasserna, som är åldersblandade, har sina lokaler i en särskild del av skolan. Eleverna har inte lektioner tillsammans med grundskolans elever. Vid enstaka tillfällen under temaveckor kan de arbeta tillsammans, samt på friluftsdagar. Tre representanter för eleverna i särskolan deltar emellertid i skolans elevrådsarbete.

Två rektorer delar på ledningsansvaret vid skolan. Vid inspektionstillfället ansvarar områdeschefen för särskolan, men en av rektorerna kommer att inom en snar framtid överta ansvaret.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Sylteskolan 7–9 och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Vid skolan går elever som representerar många olika nationaliteter. Skolan har lyckats väl med integrationen av elever med utländsk bakgrund. Eleverna vid skolan tar ansvar för sin miljö, de gemensamma utrymmena är rena och fria ifrån klotter.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan bedriver inte ett tillräckligt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling (1 kap. 2 § skollagen och 7 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en likabehandlingsplan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).

- Skolan saknar en arbetsplan (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Eleverna får inte det stöd de har rätt till (4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. grundskoleförordningen).
- Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte alla elever som behöver det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Det saknas beslut om anpassad studiegång och om placering i särskild undervisningsgrupp för eleverna i förberedelseklassen (5 kap. 5 § och 10 § grundskoleförordningen).
- Samtliga elever erbjuds inte elevens val (2 kap. 19 § grundskoleförordningen och 2 kap. 7 § särskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör analysera skillnader i pojkar och flickors kunskapsresultat i förhållande till målen i läroplanen och kursplanerna.
- Skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över verksamheten i stort samt över det egna lärandet.
- Skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om kursplanernas mål.
- Skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.
- Skolan bör arbeta för att förbättra sin kvalitetsredovisning vad gäller information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

År 2005 lämnade 127 elever årskurs 9 vid Sylteskolan. Inspektörerna noterar att det genomsnittliga meritvärdet vid skolan år 2005 var 179 att jämföra med siffran för riket som var 206. 77 procent av eleverna var behöriga till nationella program vid gymnasieskolan vilket kan jämföras med siffran för riket som var 89 och för samtliga skolor i Trollhättans kommun där 86 procent av eleverna var behöriga till nationella program.

Officiell statistisk visar att flickornas meritvärde i slutbetygen för årskurs 9 vid Sylteskolan är högre än pojkarnas. Statistik över slutbetygen per ämne i årskurs 9 visar också att flickor inte når målen i fler ämnen än pojkarna. Att de ändå har högre meritvärde totalt sett förklaras av att andelen flickor som har betyget Mycket väl godkänd (MVG) är högre än andelen pojkar, detta gäller för de flesta av skolans ämnen. En sammanställning av slutbetygen i årskurs 9 för år 2005 visar t.ex. att 15 procent av flickorna fick betyget MVG i biologi, detta att jämföra med pojkarna där 6 procent fick betyget MVG. Intervjuer med personal visar att kunskapen om flickor och pojkars resultat i förhållande till målen är bristfällig. Vid inspektörernas samtal med personal framkommer att skolan inte

bedriver ett medvetet analysarbete av elevernas resultat, varken generellt eller ur ett genusperspektiv.

Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera flickors och pojkars resultat i förhållande till målen i läroplanen och kursplanerna.

Inom det södra området arbetar alla skolorna med att ta fram kravnivåer i samtliga ämnen. Arbetet görs i grupper med representanter ifrån skolorna inom området. Resultatet ifrån de olika grupperna granskas av områdeschefen och rektorerna, detta för att uppnå en samsyn inom området. Vid intervju med rektorerna framgår att samarbetet inom området har upplevts som bristfälligt och att man hoppas att arbetet med kravnivåerna ska vara ett sätt att uppnå mer samarbete mellan skolorna och att detta i sin tur kan bidra till att eleverna har nått ungefär lika långt i förhållande till målen i läroplanen när de börjar i årskurs 7. Sylteskolan F-6 är sedan två år tillbaka en kommunal pilotskola och enligt rektorerna vid Sylteskolan 7–9 försvårar detta samarbetet då pilotskolan valt att prioritera annorlunda vad gäller utvecklingsarbetet vid skolan och inte deltar fullt ut i arbetet med kravnivåerna.

Normer och värden

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, skall omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

I läroplanen och skollagen anges att eleven skall ta en aktiv del när det gäller att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig för verksamheten i stort samt för det egna lärandet.

I skolans kvalitetsredovisning för år 2005 redovisas olika enkätundersökningar som gjorts med elever i årskurs 8 och med deras föräldrar. En enkät mäter elevers och föräldrars möjlighet att ha inflytande över verksamheten och lärandet. 47 procent av eleverna och 55 procent av föräldrarna anser att de har inflytande över verksamheten. En annan enkät mäter hur eleverna sätter mål, planerar och utvärderar det egna lärandet och även här är siffrorna som redovisas låga. I analysen av resultaten konstateras att skolan inte når målet att göra eleverna delaktiga och att man måste skapa möjligheter för detta. Några konkreta förslag på hur man tillsammans med eleverna ska arbeta med detta redovisas dock inte.

Av intervju med lärare, elever och föräldrar samt vid verksamhetsbesök framgår att elevernas kunskaper om målen och möjlighet till att påverka det egna lärandet, skiftar beroende på vilken klass eleven går i och vilka lärare man har.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta systematiskt för att öka elevernas kännedom om kursplanernas mål, oberoende av ämne och lärare.

Rektorerna talar om att Sylteskolan är en skola för alla och att klimatet är öppet. Eleverna berättar att de ser det som en fördel att gå tillsammans med ungdomar ifrån andra kulturer, de pratar om en levande integration. Skolan bedriver däremot inget medvetet arbete för att på liknande sätt integrera särskolans elever i verksamheten.

Skolan har valt att använda en del av de sociala strukturpengarna på lägerverksamhet i syfte att eleverna snabbt ska lära känna varandra. Den sociala strukturpengen baseras på (andelen) personer med utomnordisk bakgrund 6–15 år, familjer med socialbidrag, arbetslösa 18–54 år samt ensamstående med barn i skolans upptagningsområde.

Inspektörerna finner vid verksamhetsbesök och intervjuer att skolan lycktas väl med integrationen av elever med utländsk bakgrund.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för skolformen.

Arbetsmiljö och delaktighet

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall följas upp varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling.

Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid inspektionstillfället har skolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med de gamla bestämmelserna i läroplanen. Programmet kan inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver då den exempelvis inte anger att lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Vidare anges inte i programmet att lagen också har till ändamål att motverka annan kränkande behandling. Med annan kränkande behandling avses enligt lagen ett uppträdande som utan att ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna kränker ett barns eller en elevs värdighet. Dessutom bedömer inspektörerna att skolan inte bedriver ett sådant målinriktat arbete som förutsätts då skolan inte kan redovisa några vidtagna åtgärder för att förebygga kränkningar enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. T.ex. så syns särskolans verksamhet inte alls i skolans handlingsplan.

Inspektörerna bedömer det som otillfredsställande att skolan saknar en likabehandlingsplan enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Enligt läroplanen skall alla som arbetar i skolan medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den egna gruppen. I skolans kvalitetsredovisning för år 2005 står det att personalen anser att konflikterna mellan grundskolans elever tenderar att öka och att blir eleverna allt sämre på att själva kunna lösa sina konflikter. Intervjuer och verksamhetsbesök visar att skolan saknar ett gemensamt förebyggande arbete med normer och värden. Eleverna berättar att först när något händer så tar man upp det i klasserna. Eleverna upplever också att lärarna handskas olika med de konflikter som uppstår, en del hjälper alltid till medan andra låtsas som att de inte ser eller hör. Särskolans elever uttrycker att de ibland blir retade av grundskoleeleverna och att grundskoleeleverna inte vill umgås med dem. Det händer att grundskoleelever kommer in och stör. Därför är klassrumsdörrarna låsta under lektionstid. Rektorn för grundskolan bekräftar elevernas upplevelser och tror att de tycker att det är stökigt på skolan.

Inspektörerna bedömer att skolan inte i tillräcklig utsträckning bedriver ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra trakasserier eller annan kränkande behandling av grundskolans och grundsärskolans elever.

Skolverket vill uppmärksamma kommunen på att det fr.o.m. den 1 juli 2006 införts förändringar i skolformsförordningarna när det gäller ordningsregler i skolan. Rektorn har ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att ordningsreglerna utarbetas och följ upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare vid både grundskolan och grundsärskolan. Det är viktigt att alla känner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att all kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs.

Sylteskolan 7–9 har ordningsregler men dessa var tid inspektionstillfället inte förankrade hos eleverna och deras vårdnadshavare. Inspektörerna förutsätter att detta arbete prioriteras.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

För genomförande av de fastställda målen skall det finnas en lokal arbetsplan. Arbetsplanen skall utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Rektorn beslutar om arbetsplanen. Arbetsplanen skall kontinuerligt följas upp och utvärderas.

Sylteskolan 7–9 har ingen arbetsplan. Inspektörerna bedömer att en arbetsplan utifrån kraven i författningarna snarast måste upprättas.

I skolans kvalitetsredovisning för år 2005 anges att skolan tycker att det blir allt svårare att tillgodose varje elevs behov, att allt fler elever upplever svårigheter i skolan eller har svårt att hitta motivation för skolarbetet. En enkätundersökning gjord med elever i årskurs 8 visar att endast 40 procent av eleverna tycker att skolans arbete är utmanande och 62 procent att det är varierande. I analysen anges att ”vi måste fortsätta vårt arbete med att utveckla meningsfulla inlärningssituationer för alla elever”. Hur man tänker arbeta för att nå detta mål anges dock inte i kvalitetsredovisningen.

Verksamhetsbesök och intervjuer med lärare och elever visar på att undervisningen till stor del är lärarstyrd både vad gäller innehåll, arbetssätt och redovisningsform, elevernas möjlighet till inflytande är begränsat. Inspektörerna ser

exempel på lektioner som inte har god lärmiljö för vare sig elever eller lärare. Elever kommer till klassrummet efter lektionens början, gapar och stör den genomgång läraren startat vilket innebär att flera elever i klassen blir oroliga och ouppmärksamma. Inspektörernas noterar vid besöket vid skolan att skolans tidning ”Elevskyddsnytt” ifrån den 22 september 2006 redovisade en undersökning som gjorts bland eleverna gällande arbetsro och möjlighet att arbeta i sin takt i klassrummet. Drygt hälften av de tillfrågade eleverna tyckte att de saknade arbetsro och att de inte själva bestämde takten på sitt arbete i klassrummet. Lärare berättar att de under en period införde tjej- och killgrupper i vissa ämnen för att se om innebar lugnare lektioner. Detta innebar dock ingen märkbar förändring på klassrumsklimatet varför försöket avslutades.

Vid andra lektionstillfällen ser inspektörerna exempel på hur elevernas brist på inflytande och motivation påverkar inlärningen. Eleverna har inte klart för sig vilka mål som gäller eller vart uppgiften syftar och när de är klara får de mer uppgifter av samma slag. Frågor från eleverna besvaras kort och ingen diskussion om det som ska göras förs. Inspektörerna ser också att samma elever fungerar väl på bland annat lektioner i de praktisk/estetiska ämnena där de oftare har möjlighet att påverka undervisningens innehåll och har större inflytande över det egna lärandet

Inspektörerna bedömer skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över verksamheten i stort samt över det egna lärandet.

Individanpassning och stöd

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på att upprättandet av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram, Vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner.

Vid inspektionstillfället har eleverna vid skolan en individuell utvecklingsplan. Denna används dock inte som ett framåtsyftande måldokument och tar inte sin utgångspunkt i läroplanen och kursplanerna. I planen skriver läraren tillsammans med eleverna ner kortsiktiga mål och dessa är i huvudsak att nå målen i ämnena svenska, engelska och matematik. Elever som gör bra resultat i förhållande till målen berättar att det i deras individuella utvecklingsplan kan stå ”fortsätt så” eller så anges ingenting eftersom eleven inte riskerar att inte nå målen. Vid samtal med rektorer och lärare berättar de att arbetet med att utveckla de individuella utvecklingsplanerna inte kommit igång men att de planerar för detta arbete. Särskolans elever berättar vid intervju att de oftast har flera utvecklingssamtal per termin där de individuella utvecklingsplanerna utvärderas.

Inspektörerna bedömer att grundskolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.

Vid skolan finns ett elevhälsoteam som består av kurator, specialpedagog, resurspedagog, psykolog, skolsköterska, studie- och yrkesvägledaren och en av rektorerna medverkar vid vissa möten. Elevhälsoteamet är gemensamt för grundskolan och grundsärskolans elever. En förebyggande elevhälsoplan har tagits fram för ett antal år sedan och tanken är att denna ska genomsyra verk-

samheten. Den stora genomströmningen av personal som varit vid skolan under senare år har gjort att elevhälsoplanen inte längre har den förankring i verksamheten som den var tänkt att ha.

Sylteskolan 7–9 har rutiner för att tidigt upptäcka och arbeta med elever i behov av särskilda stödinsatser. Åtgärdsprogram upprättas för dessa elever. Den information som lämnas om eleverna vid överlämnandet ifrån områdets F–6 skolor ligger till grund för resursfördelningen

Specialpedagogen arbetar handledande med lärarna, men även med elever som under delar av sin skoldag får sin undervisning enskilt eller i mindre grupper. Resurspedagogen är knuten till ett arbetslag och ansvarar för ett antal elever under hela deras skoldag.

Elevhälsoteamet berättar att de ofta upplever att lektionerna är stökiga och att elever i behov av stöd får svårt att klara undervisningen. Vid intervju med lärare och personal i elevhälsoteamet framkommer att många elever vid skolan har behov av särskilda stödinsatser. Skolans rektorer är medvetna om behovet men berättar vid intervju att skolan inte har möjlighet att ge särskilt stöd i fler ämnen än svenska, engelska och matematik. Målet är att alla ska kunna få det stöd de behöver inom sin klass. I de samhällsorienterade ämnena har man resurstimmar inom arbetslaget som används till att ge stöd, ibland är man t.ex. två lärare på en klass, men enligt intervjuade lärare består stödet lika ofta av att lärarna behöver stötta varandra för att en klass upplevs som stökig. Vid intervju med lärare säger de att ”Måltiden” är ett annat sätt att ge eleverna stöd. Vid Sylteskolan finns inte elevens val utsatt på schemat, istället har eleverna ”Måltid” och här kan eleverna bland annat ta igen uppgifter de inte hunnit med och lärarna berättar att under den tiden kan de hjälpa elever som har svårigheter i skolarbetet.

Enligt författningarna är elevernas rätt till stöd inte begränsat till vissa ämnen utan gäller samtliga ämnen. Inspektörerna finner att Sylteskolan 7–9 nästan uteslutande ger stöd i svenska, engelska om matematik. Enligt inspektörerna bedömning finns det ett behov av särskilt stöd i fler ämnen än svenska, engelska och matematik.

Intervjuer och besök i verksamheten visar att det finns elever i behov av studiehandledning på modersmål, men som inte får detta, vilket inspektörerna bedömer som otillfredsställande. Enligt grundskoloförordningen skall elever få studiehandledning på sitt modersmål, om elever behöver det.

Vid skolan finns det skolpliktiga elever som större delen av skoldagen är i en så kallad förberedelseklass. Det är framförallt i praktisk/estetiska ämnen som eleverna följer undervisningen i respektive klass och årskurs. Skolans mål är att eleverna i förberedelseklassen så snart som möjligt skall få hela sin undervisning i sin klass. Det saknas beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för alla elever utom en. Elevernas undervisning avviker från timplanen, trots detta saknas beslut om anpassad studiegång.

Inspektörerna bedömer att elever som går i förberedelseklass är placerade i särskild undervisningsgrupp.

Inspektörerna bedömer det som otillfredsställande att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp inte finns för samtliga elever samt att beslut om anpassad studiegång saknas.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Inspektörerna bedömer att det vid skolan finns ett väl utvecklat system för att diagnostisera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska, engelska och matematik.

Vid Sylteskolan 7–9 arbetar lärare och elever i tre arbetslag. Vid intervju med lärare framkommer att de upplever arbetslagen som olika, som exempel nämns arbetet med det arbetspass om kallas för ”Måltid”. Arbetet i arbetslagen är prioriterat, men de har också tid för ämneskonferenser. Hittills har utbytet mellan arbetslagen varit sporadiskt när det gäller diskussioner kring en systematisk uppföljning av de samlade kunskapsresultaten och utvecklingen av normer och värden vid skolan. Enligt intervjuade lärare diskuterar man sällan utifrån läroplanens mål att sträva mot utan diskussionerna som förts har mestadels handlat om mål att uppnå och betygskriterierna. Både skolledning och personal ser arbetet med kravnivåerna som en början för att på allvar komma igång med de diskussioner som krävs för att målstyrningen ska få genomslag vid skolan.

Eleverna berättar i intervju att prov är det vanligaste sättet att utvärdera vad de lärt sig. Proven är många och eleverna har vid olika tillfällen tagit upp problemet med sina lärare. Eleverna tycker att det borde finnas alternativa sätt att utvärdera lärandet.

Inspektörerna bedömer att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling bör utvecklas till att omfatta samtliga ämnen.

Alla de arbeten som särskolans elever gör samlas i mappar och sedan pärmar för att användas vid utvecklingssamtal och betygssättning.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I kvalitetsredovisningarna skall verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Skolans kvalitetsredovisning för år 2005 följer den mall som utarbetats av Trollhättans kommun. Upplägget innebär att kvalitetsredovisningen huvudsakligen omfattar redovisning av hur skolan lyckats med de verksamhetsuppdrag som kommunfullmäktige gett utbildningsnämnden i mål- och resultatplanen (MRP). Av intervjuer med rektor och personal framgår att personalen är delaktig i arbetet med att utarbeta kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen ger information om väsentliga områden i skolans uppdrag. Förvaltningsledning och nämnd får underlag för beslut och skolan får underlag för diskussion om kvalitetsarbetets inriktning. Rektorn och personalen upplever dock att arbetet med kvalitetsredovisningen i dess nuvarande form är mycket tidskrävande. Kvalitetsredovisningen uppfattas inte heller som ett levande dokument för utvecklingsarbetet på skolan. Vidare framgår vid intervjuer med personalen att det utvecklingsarbete som bedrivs vid och som anses vara angeläget för en förbättrad måluppfyllelse endast är marginellt dokumenterat i kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att skolornas kvalitetsredovisningar bör utvecklas till att också omfatta sådant kvalitetsarbete som bedrivs utifrån den egna skolans aktuella utvecklingsbehov.

Ledning och intern kommunikation

I det södra skolområdet finns det en områdeschef. Hon är chef för samtliga rektorer i såväl förskoleverksamheten och skolbarnomsorgen som skolan. Områdeschefen och skolledarna inom det södra skolområdet utgör en ledningsgrupp för området och träffas regelbundet för att diskutera och planera exempelvis gemensamma utvecklingsfrågor.

Vid Sylteskolan 7–9 finns det två rektorer, de har det övergripande ledningsansvaret för skolans verksamhet och ekonomi. Områdeschefen har hittills varit grundsärskolans rektor, men under hösten övergår ansvaret för särskolan till en av rektorerna

Ledningsgruppen vid skolan består av rektorerna samt sju samordnare, dessa fungerar som arbetslagsledare. Skolledningen ser denna grupp som en kompetensuvecklingsgrupp och samordnarna tar med sig det gruppen kommit fram till ut i arbetslagen. Rektorerna anser att arbetslagen är självstyrande och att deras uppgift består i att ge förutsättningarna för arbetet. Intervjuer med lärare och skolledning visar att ledningsgruppen är en viktig källa för att rektorerna skall hålla sig förtrogna med verksamheten.

Det pedagogiska ledarskapet vid skolan bedrivs till stor del via arbetslagsledarna, skolans utvecklingsledare, gemensamma studiedagar och vid personalmöten. Lärarna har förtroende för rektorerna, men de upplever att visionen om vart skolan är på väg är otydlig och att tiden inte alltid räcker till för att driva den pedagogiska utvecklingen. Särskolans personal uttrycker att de inte uppfattar särskolans skolledare som sin pedagogiska ledare. De menar att de behöver se mer av skolledningen.

Inspektörerna vill framhålla vikten av att rektorerna fortsätter att utveckla det pedagogiska ledarskapet vid Sylteskolan.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Eleverna vid Sylteskolan 7–9 har, med nedanstående undantag, tillgång till utbildning i den omfattning som skall erbjudas enligt de nationella bestämmelserna.

I den nationella timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Vidare skall styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Styrelsen skall sträva efter att tillgodose elevernas val genom att utnyttja de möjligheter som finns inom ramen för gällande bestämmelser.

Vid Sylteskolan 7–9 finns inte elevens val angett på schemat. Varje vecka har man däremot utlagda pass som kallas för ”Måltid”. Inspektörerna finner att elevernas möjlighet att påverka innehållet under ”Måltiden” ser olika ut i de olika arbetslagen. Vid verksamhetsbesök då eleverna har ”Måltid” ser inspektörerna elever som gör läxor och läser på prov, andra elever använder tiden för att träna på det de tycker är svårt i t.ex. matematik och språk. Lärarna berättar att de under ”Måltiden” får möjlighet att ge mer stöd till elever som behöver detta.

Inspektörerna ser dock även exempel på elever som kan bredda och fördjupa sina kunskaper, en grupp tränar dans och eleverna leder undervisningen. ”Måltiden” kompletteras varje vårtermin med en miljövecka, vid intervju berättar lärare att den här veckan är elevens val och att eleverna kan välja inom temat miljö.

I särskolans timplan finns inte elevens val för elever i årskurserna 7–9, ett förhållande som ifrågasätts både av personalen och av den rektor som skall överta ledningen av särskolan.

Inspektörerna bedömer att samtliga elever inte har tillgång till elevens val i enlighet med bestämmelserna.

Skolan har ett bemannat skolbibliotek och detta används som en del i det pedagogiska arbetet.

Personal

Sylteskolan 7–9 har under flera år haft svårigheter att rekrytera behörig personal men målet är att all personal skall ha en utbildning som är avsedd för den undervisning de i huvudsak bedriver. Inspektörerna förutsätter att arbetet för att nå detta mål är prioriterat. Enligt skolans kvalitetsredovisning för år 2005 är lärartätheten vid Sylteskolan 7–9 8,5 lärare per 100 elever. Motsvarande siffra för riket är 8,2 enligt officiell statistik.

Särskolans lärare efterlyser kompetensutveckling för att få del av ny kunskap om särskolepedagogik. Hittills har de vänt sig till kommunens särskolesamordnare för att dryfta sina frågor. Ibland har de deltagit i gemensam kompetensutveckling för samtlig personal vid kommunens särskolor.

Pedagogiskt material och utrustning

Läromedelskvaliteten är god enligt inspektörernas iakttagelser och intervjuer med lärare och elever. Sammantaget bedömer inspektörerna att elevernas förutsättningar för att nå de nationella målen för utbildningen är goda.

Datum	Ort
2007-08-28	Göteborg

Karin Widlund

Mats Lindström

Birgit Persson